GENÇ İŞÇİLER DÜNYA ANDLAŞMASI

TÜSTAV

TÜRKİYE
MİLLÎ
GENÇLİK
TEŞKİLÂTI

Genç İşçiler Dünya Andlaşması

TÜSTAV

DÜNYA GENÇLİK TEŞKİLÂTININ
(W.A.Y) AĞUSTOS 1964'te
AMHERST'TE TOPLANAN
5. GENEL KURULUNDA
ONAYLANMIŞTIR.

Türkiye Millî Gençlik Teşkilâtı

Tünel, İstiklâl Cad. 471/2 - İst.

DİZGİ ve BASKI

ÖZAYDIN Matbaacılık ve Tic. Koll. Şti.
Nuruosmaniye Cad. No. 61 - 63 — İ S T.
Telefonlar : 22 88 74 — 27 66 97
İ S T A N B U L
1 9 6 7

TÜSTAV

ÖNSÖZ

TÜRKİYE MİLLÎ GENÇLİK TEŞKİLÂTI, ülkemizdeki en üst gençlik kuruluşudur. Bütün Türk Yüksek Öğrenim Gençliğini kapsadığı gibi; Tarım Gençliğini, İşçi Gençliği, İzci Gençliği, Kadınları da temsil etmek durumundadır.

Bu yapısıyla Türkiye Millî Gençlik Teşkilâtı, uluslararası alanda ve yurt içinde tüm Türk Gençliğini temsil etmektedir.

Türkiye Millî Gençlik Teşkilâtı, Dünya Gençlik Teşkilâtı'nın (WAY) ve Avrupa Millî Gençlik Komiteleri Konseyinin (CENYC) kurucu ve aslî üyesidir. Birleşmiş Milletler Teşkilâtı ve Milletlerarası Çalışma Bürosu ile temasları vardır. Avrupa Tecrübî Gençlik Merkeziyle işbirliği halindedir. UNESCO Millî Komitesi üyesidir.

Türkiye Millî Gençlik Teşkilâtı, Ulusal ve uluslararası alanda Türk Gençliğini temsil görevi yanında, başka ulusların tecrübelerinden ve uluslararası kuruluşların bilimsel araştırmalarından da yararlanarak, çeşitli kesimlerdeki Türk Gençliğine somut hizmetler götürmeğe çalışmakta, onların maddî ve manevî bakımlardan daha iyi yaşama, yetişme ve gelişme imkânlarına kavuşmaları için savaşmaktadır.

Genç İşçiler Dünya Andlaşması, Türkiye Millî Gençlik Teşkilâtının Türk İşçisine hizmet amacının bir ifadesidir. Bu andlaşma, 1964 yılında Amherst'te toplanan Dünya Gençlik Teşkilâtı'nın 5. Genel Kurulunda kabul edilmiştir.

Andlaşmadaki hükümler Türkiye'de uygulandığı oranda genç işçiler çok daha iyi yetişme gelişme ve yaşama imkânlarına kavuşacaklardır.

Genç işçilerin yararlanacakları özel haklar, şüphesiz, yetişkin işçilerin çalışma ve yaşama düzenini de etkileyecek bunun sonucu andlaşma hükümlerinin uy-

gulanmasından dolaylı olarak yetişkin işçiler de yararlanmış olacaklardır.

⁂

Bu küçük kitap, üç bölüme ayrılmıştır.

Birinci Bölümde, TMGT Genel Başkanı Alp Kuran'ın Türk-İş VI. Genel Kurulunda yaptığı konuşma yer almaktadır. Bu konuşmada, Türkiye'nin kalkınıp çağdaş medeniyet seviyesine çıkması, işçi haklarının korunması, işçi refahının gerçekleşmesi için, her işçinin ve aydının bilmesi gereken bazı temel esasları ortaya koymaktadır.

İkinci Bölümde, 35 sendika liderinin Türk-İş VI. Genel Kuruluna verdikleri ve oybirliği ile kabul edilen önerge bulunmaktadır.

Nihayet, Üçüncü Bölümde, «Genç İşçiler Dünya Andlaşması» yer almaktadır. Bu andlaşmada, her genç işçiye mutlaka sağlanması gereken özel haklar gösterilmektedir.

⁂

Türkiye Millî Gençlik Teşkilâtı, Andlaşma hükümlerinin uygulanması ve gerçekleşmesi için, kendisine düşen her türlü görevi yerine getirmek kararındadır. Şimdi bu konuda sendikaların yardımını ve işbirliğini beklemektir.

TÜSTAV

Alp KURAN

TMGT Genel Başkanı

İŞÇİ HAKLARI
ve
KALKINMA SORUNU

Türk-İş VI. Genel Kurul toplantısında, TMGT Genel Başkanı Alp Kuran 10 Mart 1966 günü aşağıdaki konuşmayı yapmış; bu konuşmadan sonra 35 sendika lideri bir önerge vererek, sendikalar bünyesinde «Genç İşçi Kolları» kurulmasını istemişlerdir.

Önerge Genel Kurul'da oybirliği ile kabul edilmiştir.

TÜSTAV

TÜSTAV

Büyük İşçi Kurultayımız Türkiyemizin hayatî bir döneme girdiği bir tarihte yapılmaktadır. Önümüzdeki yıllarda «Türkiyeci, gerçek milliyetci ve sosyal adaletçi güçler» ile «Özel çıkarcı, sömürücü ve sümürtücü kuvvetler» arasındaki mücadele son derece şiddetlenmek istidadındadır.

27 MAYIS ve YENİ SOSYAL GÜÇLER

Bildiğiniz gibi, 27 Mayıs Devriminden sonra ve 27 Mayıs'ın sağladığı imkânlarla, Türkiyeci gençlik ve işçi haraketleri büyük bir güç kazanmışlardır. Türkiyeci gençlik kuruluşları, zaman zaman hükûmetlerin bile başaramadığı büyük işler başarmışlar ve büyük bir kuvvet olduklarını isbat etmişlerdir. Hür Sendikacılık hareketi ise, bilhassa 27 Mayıs devriminden sonra gelişmiş, bugünkü müstesna seviyesine ulaşmıştır.

Türkiyeci hareketlerin ve sendikaların bu şekilde kuvvetlenmesinden eski rahat düzene alışmış özel çıkarcı çevreler ve onların iktidardaki temsilcileri büyük bir telâşa ve endişeye kapılmışlardır.

Bugün, özel çıkarcı kuvvetler ve onların temsilcileri, kendi güçsüzlüklerini ve yetersizliklerini Türk Ulusunun gözünden saklıyabilmek için, Türkiyeci kuvvetleri teker teker parçalamak ve zayıflatmak, bu yoldan yeteneksiz iktidarlarını sürdürmek emel ve tertipleri içinde gözükmektedirler.

Dünya tarihinde defalarca sahneye konan bu çirkin oyunlara karşı bugün bütün Türkiyeci güçler uyanık olmak, teker teker aynı oyuna gelmemek için tek cephede birleşmek zorundadırlar.

ARTAN BASKI ve TERTİPLER

Bugün tescil edilmesi gereken bir gerçek vardır: Özel çıkarcı çevreler ve onların temsilcileri son aylarda Türkiyeci kuv-

vetler üzerindeki baskılarını son derece arttırmışlardır. Bu arada, Hür sendikacılık hareketlerini destekliyen ve millî sanayinin savunuculuğunu yapan gençlik kuruluşları üzerinde maddî ve manevî her türlü baskı tertiplerine girişmişler; Türkiyeci gençlik liderlerini savcılıklara celbetmişler, ahlâka ve insanlığa yakışmıyan yalanlara ve iftiralara maruz bırakmışlar, malî imkânlarını kısmışlardır.

Bugün özel çıkarcı çevrelerin, Türkiyeci kuvvetlerin ön safında yer alan sendikalar hakkında da aynı tertip plânları içinde olmaları kuvvetle muhtemeldir. Ve hattâ, kanaatimizce, muhakkaktır.

Nitekim, kanaatimizce, bugün bazı sendikalarda görülen parçalanma ve bölünme hareketleri bu tertiplerin bir parçasıdır.

TÜRKİYECİ GÜÇLER CEPHESİ

Bütün bu olaylar ve tertipler karşısında, yarının mutlu Türkiyesini yaratabilmek için, bütün Türkiyeci güçlerin aynı cephede birleşmesi ve savaşması şarttır. Çünkü, Türk işçisinin meşrû haklarının korunması, Türkiyenin kalkınıp çağdaş medeniyet seviyesine çıkması, istisnasız bütün Türk vatandaşlarının mutlu ve müreffeh bir yaşama düzenine kavuşması bu şarta bağlıdır.

İŞÇİ REFAHININ ŞARTLARI

Bu açıdan bakıldığı zaman, Büyük İşçi Kurultayınız her zamankinden daha büyük bir önem ve anlam kazanmaktadır.

Biz Türk Gençliği olarak inanıyoruz ki, Büyük İşçi Kurultayınız yalnız geçen dönemin faaliyetlerini denetlemekle ve yeni yöneticileri seçmekle kalmıyacak, Türkiye'nin iktisadî bağımsızlık ve mutluluk şartları üzerinde de ciddiyetle eğilecektir.

Nitekim, sizlerin kabul ettiğiniz ve herkese öğretmeye çalıştığınız bir gerçektir ki, çağımızda artık işçi meselelerinin çözümü kendi dar çerçeveleri içinde mütalâa edilemez. İşçi meselelerinin gerçek çözüm tarzlarını ve Türk işçisinin gerçek mutluluğa erişmesi şartlarını, Türkiye'nin iktisadî kalkınması ve bunu etkiliyen bütün iktisadî faktörler açısından değerlendirmek gerekir.

Gerçekten, millî gelir seviyesi düşük yoksul bir ülkede, işçilerin gerçek mutluluğa ve iktisadî refaha erişmeleri imkânsızdır. Millî geliri arttırmak, istisnasız bütün vatandaşların mutlu ve müreffeh yaşamasını sağlamak ise ancak yüksek seviyede sanayileşmekle mümkündür.

SANAYİLEŞME ZORUNLULUĞU

Nitekim çağımızın ileri ve müreffeh toplumları daima sanayi toplumlarıdır. Bugün «Az gelişmiş ülkeler» adı verilen yeryüzünün bütün yoksul ulusları daima sanayiden yoksun uluslardır.

Bugün herkesin ve özellikle iktidar sahiplerinin bilmesi gerekir ki, bir ülkede bütün kaynaklar ve güçler sanayileşme hamlelerine yöneltilmedikçe o ülkenin kısa zamanda çağdaş medeniyet seviyesine çıkmasına, bunun sonucu bütün vatandaşların ve işçilerin iktisadî refaha kavuşmasına imkân yoktur.

Bu sebeple, işçi meselelerini yalnız ücret artırımı, toplu sözleşme, sosyal haklar ve sosyal güvenlik tedbirleri açısından değil; fakat bir ülkenin süratle sanayileşmesi ve çağdaş medeniyet seviyesine çıkması açısından almak; işçi meselelerini ülkenin ithalâtı ve ihracatı ile, madenleri ve enerji kaynakları ile toprak reformu ile, kısaca ulusal ve uluslararası bütün iktisadî faktörlerle değerlendirmek gerekir.

KÖKLÜ REFORM İHTİYACI

Türk Ulusunun iktisadî bağımsızlık ve mutluluk savaşında, bugün Türkiye

Millî Gençlik Teşkilâtının kesinlikle Türk işçisinin yanında yer almağa ve onu sonuna kadar desteklemeğe karar vermesi elbette sebepsiz değildir.

Çünkü biz biliyoruz ki, az gelişmiş bir ülkede iktisadî kalkınmanın ve mutluluğun en temel unsuru insan emeğidir.

Kaldı ki, Türkiye'nin kalkınması ve çağdaş medeniyet seviyesine çıkması, bugünkü nakıs iktisadî şartları ve güçlükleri yenmesi ile mümkündür.

Bunun için de, özel çıkarlar lehine işliyen ekonomik çarkları millet yararına işler duruma getirmek, tam randımanla çalışmıyan bağlı ve esir iş gücünü harekete geçirecek tedbirler almak; kısacası köklü reformlarla nakıs ekonomik şartları yenerek kalkınmaya daha elverişli yeni şartlar yaratmak gerekir.

MUHAFAZAKÂR TEPKİ

Ne var ki, bugünkü düzenden yararlanan özel çıkarcı çevreler, Türkiye'nin kalkınması ve çağdaş medeniyet seviyesine yükselmesi için zorunlu olan bu köklü reformlar karşısına çıkmaktadırlar.

Bunlar, hem bugünkü düzen olduğu gibi kalsın (hiç bir reform yapılmasın), hem de Türkiye çağdaş medeniyet seviyesine çıksın istemektedirler. Böyle bir şeyin değil gerçekleşmesi, tasavvuru bile mümkün değildir.

İşte bu tutucu ve özel çıkarcı kuvvetlere karşı, köklü reformları gerçekleştirmek üzere ve Türkiyeînin iktisadî kalkınması ve mutluluğu adına, bütün Türkiyeci güçlerin aynı cephede birleşmesi, elele ve omuz omuza vererek nakıs şartlara karşı savaşması gerekmektedir.

Böylece, Türk işçisi ile Türk gençliğinin dayanışması, Türk ulusuna hizmetin kaçınılmaz bir icabı olarak ortaya çıkmaktadır.

KALKINMANIN ASGARÎ ŞARTLARI

Önümüzdeki yıllarda hükûmet edenlere ve Türk halkına titizlikle anlatılması

gereken bir nokta vardır. Bugün az gelişmiş bir ülkenin kalkınma şartları batılı bilim adamları tarafından kesinlikle tesbit edilmiştir. Türkiye gibi az gelişmiş ülkelerin içinde bulundukları nakıs iktisadî şartları yenmeleri, süratle sanayileşebilmeleri, batılı bilim adamları tarafından şu asgarî şartların gerçekleşmesine bağlanmıştır :

1 — Köklü toprak reformu yapılması;

2 — İktisadî hayatın kilit noktalarının devletin elinde bulunması: İthalât ve ihracatın, yeraltı servetlerinin ve enerji kaynaklarının millîleştirilmesi, bankaların devletleştirilmesi; gümrük duvarları ile millî sanayinin korunması;

3 — Yurt içinde lüks tüketime ve ithal malı lüks tüketim maddelerinin yurda girmesine son verilmesi,

4 — Millî tasarrufun, yani yatırımların azamiye çıkarılması; bütün ulusal kaynakların ve güçlerin sanayileşme hamlelerine yönetilmesi;

5 — Nihayet, yatırımları millet ekonomisi için en verimli ve en olumlu olanlara yöneltmek ve en yüksek kalkınma hızına ulaşmak üzere, plânlı kalkınma esasının benimsenmesi.

İŞÇİ HAKLARI ve 1961 ANAYASASI

Türkiye'nin çağdaş bilmin gereklerine uygun olarak kalkınmasının bütün şartları 1961 Anayasamızda tesbit edilmiştir.

Bu sebeple bütün Türkiyeci güçler (bu arada Türk gençliği ve Türk işçisi) bugünkü Anayasa düzenini savunmak ve korumak zorundadırlar.

Türkiye'de işçi haklarının korunması, kalkınmanın gerçekleşmesi, Türkiye'nin çağdaş medeniyet seviyesine çıkması; ancak Anayasamızdaki bu ilkelere titizlikle uygulamasına, yani Anayasa düzeninin korunmasına ve içinde kalınmasına bağlıdır.

TÜSTAV

Anayasa düzeninin ve kanunların bilhassa işçiler tarafından ihlâl edilmesi, Faşizm ihtilâllerine ve diktatörlüklerine bir davet mektubu olacak, onların bahanesini teşkil edecek; ve işçi haklarına düşman olanların daha uzun yıllar devlet hayatına hakim olmasına yol açacaktır.

Bu sebepledir ki, gerçekten Türk Ulusunun bağımsızlığından, iktisadî kalkınmasından ve mutluluğundan ve Türk işçisinin haklarından yana olanlar bugünkü Anayasa düzeninin savunuculuğunu yapmak ve içinde kalmak zorundadırlar.

Türk işçisi ile Türk gençliği, bugünkü Anayasa düzeni içinde, el ele ve omuz omuza medeniyet ve insanca yaşama savaşı verdikleri takdirde, bütün güçlükleri yenerek mutlaka başarıya ulaşacakları hususunda inancımız tamdır.

KALKINMA ve SOSYAL ADALET

Anayasamızda tesbit edilen kalkınma ilkeleri içinde, Türk işçisinin ücret seviyesini yakından ilgilendiren «Sosyal Adalet» ilkesi üzerinde özellikle durmak isterim.

Türk Gençliğinin Türk işçisinin yanında yer alması ve Türkiye'de, Sosyal adaletin gerçekleştirilmesi savaşını yapması, yalnız insanî duyguların eseri değildir... Türkiye'nin ancak sosyal adalet ilkesi ile kalkınmasının mümkün olmasındandır.

Gerçekten, az gelişmiş bir ülkenin kapitalist bir sistemle kalkınmasının aslâ mümkün olmadığı, kapitalist sistemin az gelişmiş ülkeleri komünist ihtilâllerine götürdüğü gerçeği batılı bilim adamları tarafından kesinlikle tesbit edilmiştir.

Nitekim, bugün batılı bilim adamları tarafından belirtildiği üzere kapitalist sistem ve sosyal adaletten uzaklaşma, zengin mutlu azınlıkla yoksul halk yığınları arasındaki uçurumu daha da açar. Zenginler gittikçe zenginleşirken, halk ve işçiler büsbütün sefalete saplanır. Bu da sosyal huzursuzlukları ve kalkınmayı bal-

talayan istenmiyen olayları beraberinde getirir. Sosyal huzursuzluklardan korkan sermaye büsbütün yurt dışına kaçar. Ulus büsbütün fakirleşir, kalkınma imkânlarından uzaklaşır.

HALK İÇİN ÜRETİM

Kaldı ki, sosyal adaletin gerçekleşmediği, emeğin karşılığının adilâne ödenmediği yerlerde, işverenler yüksek kazançlarını lüks tüketim maddelerine yöneltirler... Yatırım yapsalar bile, satın alma gücünden yoksun olan halk için değil, zenginler için mal üretmek üzere yatırım yaparlar.

Böylece, sosyal adaletin gerçekleşmediği ülkelerde kalkınmanın en büyük düşmanı olan lüks tüketim ve üretim teşvik edilmiş olur.

Oysa, ithal malı parfümlere, oyuncaklara, kürklere, lüks otomobillere, lüks binalara giden bu millî değerleri, sosyal adalet ilkelerine uymak suretiyle tasarruf etmek, yatırım alanına yöneltmek, yeni fabrikalar açmak ve bu yoldan kalkınmayı hızlandırmak lâzımdır.

Kaldı ki, bir ülkede sosyal adaletin gerçekleşmesi, (emeğin karşılığının adilâne ödenmesi) yalnız kalkınmanın düşmanı olan lüks tüketimi önlemekle kalmıyacak, aynı zamanda işçinin yükselen satın alma gücü ile birlikte «halk tipi üretim» i de beraberinde getirecektir. Böylece de «**mutlu azınlık için üretim tipi**» nin yerini, «**halk için üretim tipi**» alacak ve gerçek ulusal sanayileşme gelişecek ve kalkınma hızı artacaktır.

GENÇ İŞÇİ HAKLARI

Türkiye'nin kalkınması ve işçi meseleleri üzerindeki görüşlerimizi böylece açıkladıktan sonra, sözlerimin son kısmını Türk Gençliğinin temsilcisi olarak genç işçi meselelerine ayırmak isterim.

Bugün bütün medeni âlemde ve sendikalar içinde genç işçi meseleleri özel bir yer işgal etmekte; özel bir önem taşımaktadır.

Üzülerek belirtmek isteriz ki, genç işçi meseleleri gerek hükûmetler tarafından ve gerekse sendikalar içinde bugüne kadar ihmal edilmiştir.

Bugün genç işçi meselelerine sendikalar içinde özel bir yer ve önem vermek zamanı artık gelmiştir.

Türk Gençliği olarak, Türk-İş'in önümüzdeki dönemde bu konu üzerine titizlikle eğilmesini Sendikalar içinde genç işçi kollarının kurulmasına yardımcı olmasını temenni ederiz.

Size bugün müjdelemek isterim ki, Türkiye Millî Gençlik Teşkilâtı bu konuda bir süreden beri incelemeler yapmaktadır. Bu arada, Türk işçisine yardımcı olmak üzere, Dünya Gençlik Teşkilâtı tarafından kabul edilen «Genç İşçiler Dünya Andlaşmasını» tercüme ettirmiş bulunmaktadır. Türkiye Millî Gençlik Teşkilâtı mali imkânlar bulduğu takdirde bu vesikaları sendikaların ve Türk işçisinin hizmetine geniş ölçüde sunacaktır.

Genç işçi meseleleri yalnız genç işçileri değil, yetişkin işçileri de yakından ilgilendirir. «Genç İşçiler Dünya Andlaşması» nda tesbit edilen hakların genç işçilere sağlanması, yetişkin işçilerin de daha geniş ölçülerde haklar elde etmesine yardımcı olacaktır.

İŞÇİ AİLESİ ve ÇOCUKLARI

Genç işçi meselesi ile birlikte işçi ailesi çocuklarının eğitimi ve sağlıklarının korunması meselesi de özel bir önem taşır; titizlikle ele alınmak gerekir.

Şehirlerdeki büyük ve güzel parklar, artık sosyal adalet ilkelerine uygun olarak zaten herşeye sahip olan yalnız zengin ailelerin muhitlerinde değil, özellikle fakir işçi bölgelerinde yapılmalıdır. Anası babası çalışan işçi çocukları için özel yuvalar, «Gençlik Evleri» açılmalıdır.

İşçi aileleri için açılacak «Gençlik ve Kültür Evleri» konusunda Türkiye Milli Gençlik Teşkilâtı, Türk-İş'e bütün imkânları ile yardıma ve hizmete daima hazırdır.

İKTİDARI İSRARLA TAKİP EDİNİZ

Genç işçi ailelerinin çocukları konusunda iktidar sahiplerini ısrarla takip ediniz; çocuklarınızın ve genç işçilerin sizlerden daha iyi imkânlarla yetişmesi ve yaşaması için ısrarlı taleplerde bulununuz.

Bunu yalnız çocuklarınız ve genç işçiler için değil, Türk ulusunun geleceği ve mutluluğu adına yapınız.

Türk gençliği, Anayasa düzeni içinde bütün davalarınızda daima sizin yanınızda ve hizmetinizde olacaktır.

Türk gençliği ile Türk işçisinin elele ve omuz omuza vermesi ile bütün güçlükler mutlaka yenilecek, Türkiye mutlaka çağdaş medeniyet seviyesine çıkacak, işçisi ile, çiftçisi ile istisnasız bütün Türk vatandaşları mutlu ve müreffeh yaşama şartlarına mutlaka kavuşacaktır.

Yarının mutlu ve müreffeh Türkiyesini nurlu elleri ve emeği ile yaratacak olan fedakâr Türk işçisini, Türk gençliği adına şimdiden şükran ve minnet duyguları ile selâmlarım.

ÖNERGE

Türk-İş IV. Genel Kurulunda 35 sendika liderinin 11 Mart 1966 günü verdikleri ve oybirliği ile kabul edilen önerge.

TÜSTAV

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu VI. Genel Kurul Başkanlığına

ANKARA

Çağımızda, «Genç İşçi Meseleleri» gerek ulusal gerekse uluslararası alanda çok önemli bir yer tutmakta, özel bir inceleme ve çalışma konusu teşkil etmektedir. Bu sebepledir ki, bütün hür dünyada ve özellikle batı ülkelerinde, millî sendikalar içinde genç işçilerin özel sorunlarıyla ilgilenmek üzere «Gençlik Kolları» kurulmuştur.

Sendikacılığın mevcut düzen içinde, yapıcı olarak, istikrarlı ve disiplinli bir şekilde gelişmesi için Türk-İş'in bünyesinde «Genç İşçi Kolları» nın kurulması hür sendikacılığa ve Türk işçisine büyük bir hizmet olacaktır.

Bu sebeple, Türk-İş'e bağlı sendikalar içinde Gençlik Kollarının kurulması konusunda çalışmalar yapmak ve çalışmalarını en kısa zamanda tamamlamak ve bu konuda Türkiye Millî Gençlik teşkilâtıyla temaslar yapmak üzere, İcra Kurulunun görevlendirilmesine karar verilmesini yüksek genel kuruldan saygıyla rica ederiz.

Biz, Dünya Gençlik Teşkilâtı,

W.A.Y. faaliyetlerinin, Birleşmiş Milletler Evrensel İnsan Hakları Bildirisine dayandığını göz önünde tutarak,

Irk, din, inanç, renk, uyrukluk ve cinsiyet farkı olmaksızın insan kişiliğinin değerini ve haysiyetini dikkate alarak,

Hiçbir ayırım yapılmaksızın, haklarda ve ödevlerde eşitlikten yana olduğumuzu ilân ederiz. Genç işçilerin kültür edinmeğe, çalışmağa, dinlenmeğe, serbestçe dernek kurmağa, düşüncelerini serbestçe açıklamağa, toplum içinde özgürce sorumluluklar yüklenmeğe ve haysiyetli bir hayat yaşamaya hakları olduğunu kesinlikle bildiririz.

Kalkınma ihtiyaç ve merhalelerinin ülkeden ülkeye değiştiğini göz önünde tutarak,

Yoksulluğun, sefaletin ve cehaletin dünyanın bir çok bölgelerinde kararsız ekonomik, politik ve/veya sosyal bir durumun doğrudan doğruya sonuçları olduğu kanısını taşıyarak,

Gelişmekte olan bölgelerde önceliğin eğitime verilmesi gerektiğine inanmış bulunuyoruz.

Gençliğin ihtiyaçlarının, umutlarının ve emellerinin her gencin gerçek hayat çerçevesi içinde değerlendirilmesi gerektiğini dikkate alarak,

Genç işçiler topluluğunun özel ihtiyaçları üzerinde ısrarla duruyoruz.

Gençlikten, gençlik kuruluşlarından WAY'in ulusal komitelerinden, sendikalardan ve benzeri örgütlerden gençlerin Haklarını ve ödevlerini yeniden belirtecek ve böylece onların dünyadaki sorumluluklarını yüklenme isteklerini dile getirecek eğitici ve bilgi verici bir çalışmaya girişmelerini diliyoruz. Genç işçilerin hak isteklerini destekliyor, ve onların işçi sınıfına, topluluklarına, uluslarına ve dünyaya hizmet etmelerini teşvik edecek imkânların kendilerine verilmesini istiyoruz.

Yukarıda açıklanan amaçları, herkesin yönelmesi gereken idealler olarak ilân ediyoruz.

BÖLÜM I
EĞİTİM

EĞİTİM

Eğitim temel bir haktır. Eğitim parasız ve mecburî olmalı ve kamu iktidarlarınca garanti edilmelidir. Ana okulu, herkesin yararlanmasına açık tutulmalıdır. Mecburi eğitim süresi, en az 10 yıl olmalıdır.

Okul araç ve gereçleri ile teknik araç ve gereçler parasız olarak verilmelidir.

10 yıllık sürenin sonunda yetenekli olanlardan isteyenlere yüksek öğrenime devam imkânı sağlanmalıdır. Bu yüksek öğrenim parasız olmalıdır. Aynı zamanda öğrencilerin geçimleri de sağlanmalı ve öğrenciler tüm sosyal sigortalarla korunmalıdırlar.

Eğitim sistemleri bir mesleğe yönelmeyi öngörmelidir.

Eğitim yaşa, içinde bulunulan şartlara ve öğretim konularına göre modern öğretim metodlarına dayanmalıdır.

Kız erkek bütün gençlerin yetiştirilmelerinde, onların aile hayatında ve toplumda oynayacakları rol göz önünde tutulmalıdır.

TÜSTAV

OKUR YAZARLIK

Hükûmetler, sendikalar, gençlik kuruluşları, ulusal ve uluslararası kuruluşlar - bütün toplumun kaçınılmaz bir temel eğitimden geçmesini sağlayacak parasız kurslar düzenlemek üzere - okur yazarlığı sağlamak için etkili tedbirler almalıdırlar.

MESLEĞE YÖNELTME

Hükûmetler, sendikalar, ulusal ve uluslararası kuruluşlar; hiçbir ayırım gözetilmeksizin herkesin parasız olarak yararlanabileceği mesleğe yöneltme merkezleri kurulmasını sağlamak için gerekli tedbirleri almalıdırlar.

Mesleğe yöneltme, gençlerin bir meslek seçmelerinde yardımcı olmalıdır.

Mesleğe yöneltme bünyesinde, işçilere meslek hayatları sırasında tavsiyelerde bulunacak, modern tekniklerin gelişmelerine ve ülkelerinin iktisadî ihtiyaçlarına intibaklarını sağlıyacak özel hizmet bölümleri öngörülmelidir.

MESLEKÎ YETİŞME (Formasyon)

Meslekî ve teknik eğitim her gence açık olmalıdır. Bu eğitim gençlere modern tekniklerin gelişmelerini ve ülkelerinin ihtiyaçlarını göz önünde tutarak bir meslek edinmelerini mümkün kılacak meslekî bir formasyon vermelidir.

Uluslararası Çalışma Teşkilâtının 46 ncı Dönem toplantısında kabul edilen meslekî formasyon ile ilgili tavsiye kararı, bütün ülkelerde uygulanmalıdır.

OKUL DIŞI EĞİTİM

Temel öğretimin yetersiz olduğu yerlerde, genç işçilere çalışma saatleri içinde, hiçbir ücret kaybına uğramaksızın eğitimlerini tamamlamak için kolaylıklar sağlanmalıdır.

Genç işçilere, kişiliklerini geliştirmeleri ve eğitimlerini ilerletmeleri için, genel, teknik, kültürel, ve toplumsal konularda özel kurslar düzenlenmelidir. Askerlik görevi sırasında eğitim imkânları öngörülmelidir.

Çeşitli öğretim sistemleri, genç işçilerin daha ileri derecelerde ve Üniversitede öğrenim yapmak imkânını vermelidir ve onlar bu imkânın dışında bırakılmamalıdır.

BÖLÜM II
ÇALIŞMA ŞARTLARI

ÇALIŞMAYA BAŞLAMADA ASGARÎ YAŞ

İşe kabul için asgarî yaş, genellikle, 16 yaş olmalıdır. Madenlerde, tehlikeli ve

sağlık bozucu mesleklerde, vardiyalı veya parça başına işleri ve gece çalışmalarını da kapsamak üzere, asgarî yaş 18 olmalıdır.

Uzman kişilerin işe yeni giren genç işçiyi karşılamak ve tedricen iş çevresine kaynaştırmakla görevlendirmelerini dileriz.

SAĞLIK MUAYENESİ

Sağlık muayenesi, mecburî ve parasız olmalıdır. Bu muayene en az her altı ayda bir yapılmalıdır.

Hastalık sebebiyle işe intibaksızlık halinde, genç işçi mukabil bir muayeneden geçmek üzere kendi seçeceği dilediği bir doktora baş vurabilmelidir.

İŞ YERLERİNDE SAĞLIK VE GÜVENLİK

Genç işçiler her türlü sağlık ve güvenlik tedbirlerini kapsayan bir iş yerinde çalışmalıdırlar.

Gençlerin çalışması tıbbi ölçülere göre fizik güçleriyle orantılı olmalı ve harcanan enerjinin yeniden kazanılması için gereken dinlenme süresini de gözönünde tutmalıdır.

İşçilerin iş kazalarına ve meslek hastalıklarına karşı korunmaları; iş verenlerin, hükûmetlerin ve sendikaların devamlı sorumluluğu altındadır.

ÜCRET

Genç işçiye kişiliğini geliştirmek için zorunlu olan bir hayat seviyesinden yararlanmasını mümkün kılan ve sosyal ihtiyaçlarına uygun düşen asgari bir ücret garanti edilmelidir.

Eşit değerde bir çalışma için eşit ücret ödenmesi ilkesi, hiçbir ayırım yapılmaksızın, uygulanmalıdır.

ÇALIŞMA SAATLERİ

Uluslararası Çalışma Teşkilâtınca kabul edilen, (yetişkinler için) 40 saatlik

iş haftasıyla ilgili 47 sayılı konvansiyon hatırlatarak

Genç işçinin fizikî yapısını dikkate alarak,

16-18 yaşları arasındaki gençler için meslekleri ne olursa olsun; ve 18 - 21 yaları arasında bulunup madenlerde çalışan ya da meslekleri tehlikeli ya da sağlık bozucu olan genç işçiler için, günde 30 dakikalık dinlenme hakkı ile 36 saatlik bir iş haftasının kabulünü istiyoruz.

Hiçbir genç işçinin birden fazla tam mesailik işte çalışmasına izin verilmemesini istiyoruz.

GECE İŞİ

18 yaşından küçük olan her gence, gece mesaisinin yasaklanmasını diliyoruz.

21 yaşından küçük olan genç kadınlar için, gece mesaisinin yasaklanmasını diliyoruz.

SOSYAL GÜVENLİK

Bütün genç işçiler ve çıraklar bir sosyal güvenlik sisteminden yararlanmalıdırlar. Sosyal güvenlik sistemi, diğer konuların yanı sıra, aşağıdaki alanları da kapsamalıdır :

— Hastalık,
— Sakatlık,
— İşsizlik,
— İş kazaları ve meslek hastalıkları tazminatı,
— Yıllık ücretli izin,
— Evlilik ödeneği,
— Doğum izni,
— Karısının losalığı sırasında kocaya izin,
— Aile ödenekleri,
— Emekli maaşı,
— Ölüm tazminatı.

Askerlik hizmetinin mecburî olduğu ülkelerde, bu süre «çalışmaya geçici olarak ara verilmesi» olarak sayılmalıdır.

Sosyal ve iktisadî korunma ile ilgili olarak anaya ve çocuğa tanınan hakların etkili bir şekilde gerçekleşmesini sağlamak üzere, sözleşme yapan tarafların bu ama-

ca ulaşmak yolunda zorunlu ve uygun bütün tedbirleri almaları istenir. Bu tedbirler elverişli kurumların ya da hizmetlerin kurulmasını ve devamını da kapsamalıdır.

SAKATLARIN İŞE YENİDEN İNTİBAKI

İş kazası veya meslek hastalığı halinde verilecek tazminatlar kanunla önceden tesbit edilmelidir.

Sağlık sebepleri yüzünden tam veya kısmî yetersizlik halinde, işçiler aşağıdaki tedbirlerden yararlanmalıdırlar :

— Parasız tıbbî bakım,
— Durumuna uygun yeni bir meslek eğitimi görme imkânı,
— Beden durumlarına uygun iş.

MANEVÎ BAKIMDAN KORUNMA

İş yerlerinde genç işçinin manevî gelişmesine ve insanlık haysiyetine saygı beslenmesine elverişli bir ortamın yaratılması için; hükûmetlerden, işverenlerden, sendikalardan ve işçilerden mümkün olan her şeyi yapmalarını istiyoruz.

TÜSTAV

BÖLÜM III
TATİLLER VE BOŞ ZAMANLAR

GENÇ İŞÇİLERİN TATİLLERİ

Genç işçilerin, fizikî gelişmelerinin çok önemli bir aşamasında oldukları gerçeğini göz önüne alarak,

Kanunla ve mahallî gelenekte bayram günü olarak tanınan günlerin ücretli tatil olmasını,

21 yaşından küçük olan bütün genç işçilere yılda en az 24 iş günlük ücretli tatil verilmesini; bu yıllık tatilin en az iki haftalık bir süre bütün olarak bırakılmak şartıyla bölünebilmesini,

Bir sendika kuruluşuna veya gençlik hareketlerine üye olanlara, ücret kaybına uğramaksızın, kültürel ve eğitimsel faaliyetlere katılabilmelerini sağlamak üzere her ülkede özel kanunî hükümler konulmasını ve diğer tedbirlerin alınmasını,

21 yaşından küçük bütün genç işçilere, kanun ve toplu sözleşmelerde öngörülen ve tatil süresince verilen normal ücretler dışında, özel bir tatil ödeneği verilmesini,

Tatilleri sırasında genç işçilere özel yolculuk kolaylıkları (yol masrafları, resmî izinler v.b.) sağlanmasını,

isteriz.

BOŞ ZAMANLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Genç işçilere, boş zamanlarını değerlendirme hakkı kesinlikle sağlanmalıdır.

Genç işçilerin kültür duygusunun geliştirilmesini,

Gerek ulusal gerekse uluslararası seviyede genç işçiler arasında mübadele ve temasların, hiçbir ayırım gözetilmeksizin, kolaylaştırılmasını,

Doğrudan doğruya kamu yetkililerince veya bunların yardımıyla, sosyo-kültürel merkezlerin kurulmasını ve geliştirilmesini,

Genç işçilerin bu sosyo-kültürel merkezlere katılmaya teşvik edilmelerini,

Genç işçilerin boş zaman faaliyetlerini seçmekte serbest olmalarını,

diliyoruz.

BÖLÜM IV

DERNEK KURMA, DÜŞÜNCELERİNİ AÇIKLAMA VE GREV HAKKI

BÜTÜN ÜLKELERDE DERNEK KURMA HAKKI

Kanun, işçilere dernek kurma ve kendi seçecekleri örgütlere üye olma hakkını sağlamalıdır.

DÜŞÜNCELERİNİ
AÇIKLAMA HAKKI

Düşüncelerini en mutlak şekilde açıklama hakkı teminat altına alınmalıdır.

GREV HAKKI

Grev hakkı saygı gösterilmesi gereken temel bir haktır.

BÖLÜM V
GENÇ İŞÇİ HAREKETLERİ

GENÇ İŞÇİLERİN HAYSİYETİ

Genç işçinin haysiyetine saygı gösterilmesi sağlanmalıdır.

GENÇ İŞÇİNİN
ÖZEL İHTİYAÇLARI

Genç işçi hareketlerinin yaratılmasını dileyerek, aşağıdaki alanlarda genç insanların emellerine cevap veren faaliyet programları hazırlamak üzere, araştırma gruplarının kurulmasını tavsiye ederiz.

— İş hayatı (büro, fabrika veya çiftlik)

— Özel hayat (aile, arkadaşlar, topluluk)

— Boş zamanlar (kültür ve eğitim faaliyetleri yoluyla kişiliğin geliştirilmesi, spor ve eğlence)

— Sosyal ve politik hayat (ülkesinin sosyal gelişmesine katılma ve izleme fırsatı; ülkesinde, topluluğunda, ailesinde ve dünyada sorumluluk duygusunun ve başkalarına hizmet arzusunun geliştirilmesi.)

BÖLÜM VI
SENDİKA KURULUŞLARI

SENDİKA HÜRRİYETİ

İşçilerin hür ve bağımsız sendikalar kurmak hakları vardır.

TÜSTAV

Genç işçilerden kendi seçecekleri sendika kuruluşuna katılmalarını ve orada kendi özel sorunlarını sunmalarını istiyoruz.

Sendika kuruluşlarından, gençlerin sorunlarına özel bir dikkat göstermelerini ısrarla diliyoruz.

Sendika kuruluşlarından genç işçi hareketlerini yaratmalarını ve bunların gelişmesini teşvik etmelerini istiyoruz.

Sendikalardan, yönetim örgütleri içinde, gençliğin sorunların üzerinde uzmanlaşmış bir bölüm kurmalarını istiyoruz.

Genç işçilerin, çalışmakta oldukları fabrika ve kurumların yönetimine katılmalarını istiyoruz.

ULUSAL SORUNLAR

Az gelişmiş ülkelerdeki genç işçinin durumu (eğitim, iş vb. imkânları) bu bölgelerin genel sorunları çerçevesinden ayrı olarak mütalâa edilemez. (Dünya nüfusunun 2/3 ü bu bölgelerde yaşamaktadır)

Şu halde, gelişmiş ülkeleri az gelişmiş ülkelerin ihtiyaçları hakkında bilinçlendirmek ve onlara bir kardeşlik zihniyeti içinde yardım etmek âcil bir ihtiyaçtır.

ULUSLARARASI İŞ BİRLİĞİ

Ülkeler arasındaki iktisadî ilişkiler, ticarî ilişkiler dahil olmak üzere, devletlerin eşit egemenliği ilkesine ve halkların kendi mukadderatlarını kendileri tayin etmeleri esasına saygıya dayanmalıdır.

Uluslararası camia bir bütün olarak iktisadî kalkınma ve sosyal gelişme ile ilgilenmeli, iktisadî refahın artması ve hayat şartlarının iyileşmesi yoluyla uluslar arasında barışçı ilişkilerin ve işbirliğinin kuvvetlendirilmesine yardımda bulunmalıdır.

Gelişmiş ülkelerle az gelişmiş ülkeler arasındaki malî ve teknik işbirliği, gerek

iki yanlı gerekse çok yanlı programların yürürlüğe konması suretiyle, az gelişmiş ülkelerin ekonomik ve politik bağımsızlığını takviye amacını gütmelidir.

MALÎ VE TEKNİK YARDIM

Gelişmiş ülkeler ile uluslararası kuruluşlar tarafından az gelişmiş ülkelere verilen malî ve teknik yardım, az gelişmiş ülkelerin sanayileşme, tarımı geliştirme ve üretimi ve dış ticareti çeşitlendirme yoluyla ulusal ekonomilerini intizamlı bir biçimde büyütmek için sarfettikleri çabaları desteklemeli ve kolaylaştırmalıdır.

Bu yardım az gelişmiş ülkeler için kabul edilemiyecek hiçbir politik, ekonomik, askerî veya diğer koşula bağlanmamalıdır.

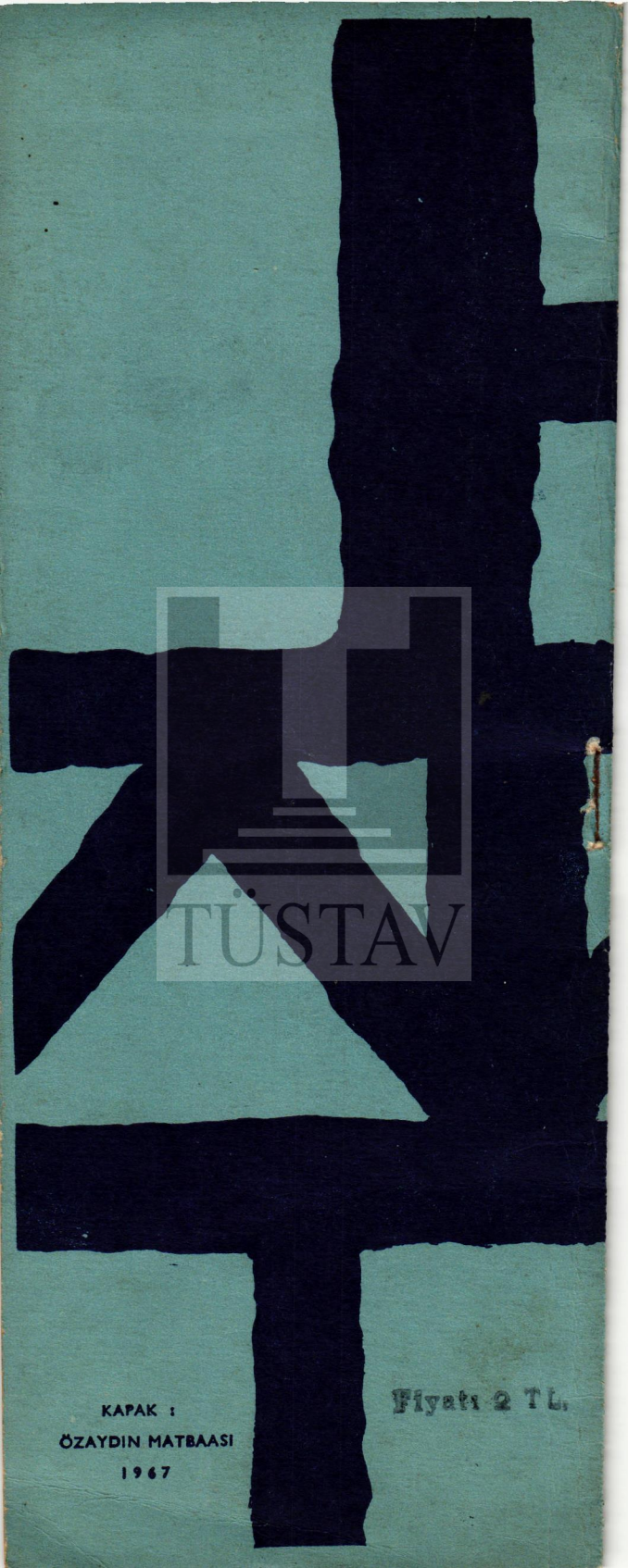
Devlet borçlarında faiz haddi normal olarak yıllık % 3'ü aşmamalı ve uluslararası kuruluşların az gelişmiş ülkelere daha avantajlı şartlarla borç vermelerini sağlıyacak tedbirler alınmalıdır.

ÇAĞRI

Kız erkek bütün genç işçileri, kendi seçecekleri bir gençlik kuruluşuna katılmaya, orada aktif bir rol almaya ve sorumluluklar yüklenmeğe çağırıyoruz.

Kız erkek bütün işçilere, kendi seçecekleri sendika kuruluşuna girmeleri ve orada aktif bir rol alarak sorumluluklar yüklenmeleri ve böylece işçi hareketini kuvvetlendirmeleri için çağrıda bulunuyoruz.

Dünya Gençlik Teşkilâtından, Birleşmiş Milletler Uzmanlık Kuruluşlarından ve ilgili her türlü diğer kurumlardan, az gelişmiş ülkelerdeki genç işçilerin sorunlarıyla daha yakından ilgilenmelerini istiyoruz.

TÜSTAV

KAPAK :
ÖZAYDIN MATBAASI
1967

Fiyatı 2 TL.